

Handläggare: Ariane Andersson
Telefon: 08-508 20 065

MOTION OM AVVECKLING AV DAGENS STADSDELSNÄMNDER - GE MAKTEN TILL MEDBORGARNA

Remiss från kommunstyrelsen, personal- och demokratiroteln

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vantörs stadsdelsnämnd beslutar att åberopa förvaltningens tjänstutlåtande, daterat 2005-01-18, som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Monika Viklander
Stadsdelsdirektör

Katarina Lincoln
vik. avdelningschef

SAMMANFATTNING

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om att avveckla stadsdelsnämnderna. I motionen föreslås att dagens 18 stadsdelsnämnder avvecklas och istället ersätts med 12 områdesnämnder som då får något förändrade uppgifter jämfört med dagens nämnder. Förvaltningen framhåller i sitt svar betydelsen av att långsiktighet är en ledstjärna vid genomgripande förändringar. I övrigt avstår förvaltningen från att konsekvensbeskriva och värdera motionens förslag.

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet har utarbetats inom strategi- och planeringsavdelningen.

BAKGRUND

Personal- och demokratiroteln vid kommunstyrelsen har till samtliga stadsdelsnämnder remitterat en motion om avveckling av stadsdelsnämnderna. Remissen ska besvaras senast den 28 februari i år.

I motionen, som är skriven av Jan Björklund, med flera (fp), föreslås att dagens 18 stadsdelsnämnder ska avvecklas. Istället ska tolv nya områdesnämnder inrättas med ansvar för socialtjänst och biståndsbeslut inom äldre- och handikappomsorgen, viss fysisk verksamhet, lokal kultur- och föreningsverksamhet och verksamhet för barn och ungdomar. Områdesnämnderna föreslås även få beslutanderätt i mindre bygglovsfrågor och trafiksäkerhetsfrågor samt för utskänkningstillstånd. Vidare föreslås att områdesnämnderna ska vara remissinstanser i viktiga plan- och byggfrågor samt i frågor som rör de kommunalt drivna skolorna och den kommunalt drivna omsorgen.

Grunden för förslaget till förändring är, enligt motionen, att den politiska styrningen ersätts med olika former av pengsystem genom vilka stadsdelsnämndernas nuvarande uppgifter minskas eftersom de förs över till de enskilda medborgarna. Förändringen motiveras med att målen med stadsdelsnämndsreformen inte har uppnåtts. En utvärdering, som Stockholms universitet genomförde år 2000, pekade enligt motionen på att demokratimålen hade misslyckats och att det då inte gick att visa att kvaliteten och effektiviteten i verksamheterna hade ökat.

STADSDELSFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Vantörs stadsdelsförvaltning är generellt sett positiv till att värdera effektiviteten av olika organisationsformer. Detta kan vara angeläget såväl för att följa upp utfallet av reformer och andra organisationsförändringar som för att se över behovet av anpassningar efter förändringar som har skett i omvärlden. Det senare kan ge skäl att ändra t.ex. områdesindelningen, vilket är en fråga som har beröring med motionens förslag.

Men det är en grannliga uppgift att jämföra dagens system med det system som föreslås i motionen, vilket enligt förvaltningens bedömning inte låter sig göras i en remissomgång. Förvaltningen avstår därför från att beskriva och diskutera de effekter som förvaltningen anser att reformen har haft och från att värdera motionens förslag. Efter en nyanserad och täckande beskrivning av de effekter som reformen har lett till,

och av eventuella alternativa lösningar, är det därefter politikernas uppgift att väga det ena värdet mot det andra.

Viktigt vid denna typ av bedömningar är dock att de utgår från ett fullgott faktaunderlag och från ett långsiktigt resonemang. Ständiga omorganisationer kan medföra att resurser för att förändra tas i anspråk utan att organisationen får vara kvar tillräckligt länge för att de eftersträvansvärda effekterna ska kunna uppstå.

Även om förvaltningen avstår från att ta ställning till motionen vill förvaltningen kommentera vissa delar av motionen som under föregående år har varit aktuella i utredningen om stadens politiska organisation (SPO-utredningen).

Uppgiftsfördelningen mellan central och lokal nivå behandlades i SPO-utredningen. Vantörs stadsdelsförvaltning gav i sitt remissvar sin syn på vilka uppgifter inom den fysiska verksamheten som är lämpliga att hantera på lokal nivå (dnr 004-535/2003, behandlat på stadsdelsnämndens sammanträde 2004-03-25). Exempelvis framhöll förvaltningen att den såg flera fördelar med att decentralisera ansvaret för parker och grönområden. Men för vissa andra uppgifter, såsom för delar av trafiksäkerheten och handikappanpassningen, hänvisade förvaltningen till att det är ineffektivt att bygga upp den typen av specialistkompetens på samtliga stadsdelsförvaltningar. Av samma skäl förordade förvaltningen att stadsdelsnämndernas ansvar för vissa typer av bygglov borde återgå till stadsbyggnadsnämnden. För övrigt ingår redan idag enklare bygglov, och att vara remissinstans i viktiga plan- och byggfrågor, i stadsdelsnämndernas ansvar och skulle därmed inte vara en tillkommande uppgift på den lokala nivån.

En annan del av motionen som förvaltningen vill kommentera gäller de demokratiutvecklande insatserna vid stadsdelsnämnderna. SPO-utredningen sammanfattar den utvärdering som genomfördes av Stockholms universitet med att stadsdelsnämndsreformen i hög grad har fört med sig de förväntade effekterna och att målen med reformen i stor utsträckning har uppnåtts. Men i ett par avseenden har genomförandet på central nivå inte varit helt tillfredsställande. Bland annat för man fram att de uttryckliga demokratimålen inte har uppnåtts även om andra, ur ett demokratiperspektiv, positiva effekter har uppstått. SPO-utredningen drar slutsatsen att stadsdelsnämnderna i sig inte automatiskt innebär att medborgarnas inflytande stärks utan det krävs andra insatser som det åvilar stadsdelsnämnderna att införa.

Det pågår för närvarande en mängd aktiviteter i ett demokratiutvecklande syfte inom stadsdelsnämnderna. Dessa har nyligen redovisats i utredningen "Stadsdelsnämndernas verktyg för demokrati". Demokratiarbetet som bedrivs vid Vantörs stadsdelsnämnd och vid flera andra stadsdelsnämnder bör vara, och är, långsiktigt. Mot bakgrund av detta är det möjligt att resultatet av en utvärdering av stadsdelsnämndsreformen idag skulle få ett annat resultat än utvärderingen som genomfördes vid millenniets början.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att godkänna detta svar på remissen från kommunstyrelsen.

BILAGOR

1. Motion (2004:59) om avveckling av dagens stadsdelsnämnder – ge makten till medborgarna.